

“Samo ekonomski neovisna žena može biti jaka žena”

podržano od

Kvinna till Kvinna

Projektni cilj: Povećani napori u stvaranju podsticajnog okruženja za ekonomsko osnaživanje žena žrtava porodičnog nasilja i drugih ranjivih kategorija u ciljanim opštinama u RS-u.

Ovaj projekat je omogućio da dođe do pojačanog napora kod stvaranju poticajnog okruženja za ekonomsko osnaživanje žena žrtavaporodičnog nasilja i drugih ranjivih kategorija u regijama Istočne Hercegovine i Bijeljine. Naime naše organizacije su se potrudile da kod privatnog sektora aili i kod relevantnih institucija doprinesu senzibilitetu prema ovim ranjivim kategorijama kod uposlenja tzv. "pozitivna diskriminacija".

Tokom izvještajnog perioda, mi smo ostvarili rezultate procesa promjena:

R.1.- Uspostavljena baza podataka poslodavaca I institucija sa kompetencijama I kapacitetima da podrže ekonomsko osnaživanje kao I vanredno srednjoškolsko obrazovanje žena žrtava porodičnog nasilja I ostalih ranjivih kategorija žena u RS, sa fokusom na Bijeljinsku I Istočno-Hercegovačku regiju.

-Povećan iznos novčanih sredstava za (samo)uposlenje za žene žrtve porodičnog nasilja u okviru postojećeg Vladinog programa.

Fondacija “Ženski centar” i „Lara“ pored pružanja pravne pomoći i psiho-socijalne podrške tokom prethodnih godina specijalizovale su se i za povezivanje poslodavaca i žena iz ranjivih kategorija koje su u potrazi za poslom. Tokom 2022. godine, nastavili smo kontaktirati poslodavce relevantne za ekonomsko osnaživanje ranjivih kategorija žena na području regije Istočna Hercegovina i Bijeljina (subjekti čija je poslovna djelatnost pogodna za zaposlenje ranjivih kategorija žena), a sa ciljem uspostavljanja saradnje. Tokom izvještajnog perioda posjetili smo zajedno sa partnerskom organizacijom ukupno 7 novih firmi od čega njih 5 je bilo zainteresovano za ovaj program. Predstavnike poslovnih subjekata upoznali smo sa specifičnostima ranjivih kategorija žena, koji su najčešći obrazovni profili žena koje su nam se obraćale za pomoć pri zaposlenju, koliki je značaj ekonomskog osnaživanja žena žrtava nasilja i razbijanja stigmatizacije i predasuda prema ovoj kategoriji žena. Poslodavci su izrazili spremnost za uspostavljanje saradnje, s tim što je i dalje prisutan akcenat na probnom radu u trajanju od mjesec dana, a nakon toga, na osnovu stava i jedne i druge strane i međusobnih interesa, donosila bi se odluka da li bi ugovor o radu bio produžavan. Poslodavce je interesovalo i na koji način se žena može zaštititi ukoliko bi je nasilnik uznemiravao na radnom mjestu, odnosno na koji način bi se mogli i sami poslodavci zaštititi ukoliko bi uznemiravanjem žene na radnom mjestu nasilnik ometao cjelokupan radni proces. Mi nismo sa njima tokom ove godine, potpisivali formalne Sporazume o saradnji kao što smo to u radili predhodne godine, jer smatramo da se za to nisu stekli uslovi. Odnosno radimo na tome da ih dovoljno senzibilišemo da bi prihvatili takav vid formalno definisane saradnje, za sada se to završava na zagovaračkom nivou.

U narednom periodu planiramo nastaviti pregovore sa poslodavcima koji su spremni zaposliti žene žrtve nasilja, obavještavati korisnice usluga obje partnerske organizacije o raspisanim javnim pozivima, pružiti usluge ekonomskog savjetovanja i zagovarati bitnost ekonomskog osnaživanja žena.

Uz podršku gospodina mr Igora Tomića koji je stručni savjetnik za razvoj srednjeg obrazovanja I vaspitanja u Ministarstvu obrazovanja I kulture RS, u više navrata kontaktirali smo Zavod za obrazovanje odraslih u namjeri da u skladu sa našim "policy" dokumentom iz 2021. na svom sajtu istaknu funkcionalnu mrežu obrazovnih ustanova u RS koje provode obrazovanje odraslih. Evidentirali smo da jedan dio organizatora obrazovanja odraslih ne izvodi programe obrazovanja odraslih za koje imaju odobrenje, ali im odobrenje za izvođenje programa obrazovanja odraslih nije ukinuto. Stupanjem na snagu novog Zakona o obrazovanju odraslih RS, koji je stupio na snagu 9.12.2021., predviđen je prelazni period od dvije godine u kome organizatori obrazovanja odraslih imaju mogućnost da za polaznike koji su upisani u formalne programe obrazovanja odraslih po nastavnim programima i planovima za odrasle, realizuju navedene programe, te se iz ovog razloga, do isteka prelaznog perioda i organizatori obrazovanja odraslih koji nisu dostavili zahtjeva za izdavanje odobrenja za izvođenje formalnih programa obrazovanja odraslih u skladu sa važećim Zakonom o obrazovanju odraslih, nalaze se na spisku organizatora obrazovanja odraslih i ako još uvijek ne sprovode te obuke. Zbog toga je neophodno da sačekamo ažuriranje ovog registra sa bazom kako bi tačno indentifikovali koje su to obrazovne ustanove kako bi napravili vidljivijim njihove programe našim ciljnim grupama i sa njima uspostavile saradnju. Na ovaj način, ranjivim kategorijama djevojaka koje dolaze uglavnom iz Romskih porodica ili onim kojim je prekinuto srednjoškolsko obrazovanje uslijed porodičnog nasilja (bježanje od kuće na ulicu ili u brak/vezu koja po pravilu bude još nasilnija od one u matičnoj porodici), omogućavamo da naknadno, kao punoljetna lica završe vanredno srednju školu ali po program redovne srednje škole. Ovo je važno zbog do sadašnjih opcija za školovanje odraslih putem nekih obrazovnih programa koji su površni i ta razina novostečenog znanja nije adekvatna razini iz redovnog nastavnog programa te samim tim je obezvrijeđena i kod poslodavaca koji tragaju za tim kadrom. Posljedica toga je izbjegavanje njihovog uposlenja već davanje šanse onima koji su završili redovne programe. U svjetlu doprinosa ekonomskom osnaživanju ovih kategorija, mi smo prepoznali ovaj problem i kao takav delegirali i uspjeli ga realizovati kroz zakonodavni okvir.

U februaru 2022. godine na sajtu Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske, objavljen je Javni poziv poslodavcima i nezaposlenim licima za korišćenje sredstava po programima zapošljavanja u 2022. godini. Jedan od programa koji je Zavod za zapošljavanje Republike Srpske realizovao po objavljenom javnom pozivu bio je i „Program zapošljavanja i samozapošljavanja ciljnih kategorija u privredi u 2022. godini“, čija je ukupna vrijednost iznosila 3.650.000,00KM, a koji je finansiran iz sredstava Budžeta Republike Srpske. Program je uključivao dvije komponente: finansiranje zapošljavanja kod poslodavaca lica iz ciljne grupe Programa za 600 lica po 4.000,00KM po jednom licu, što je ukupno iznosilo 2.400.000,00KM, s tim što je iznos uvećavan za 10% za zapošljavanje žena iz ruralnih područja, i finansiranje samozapošljavanja lica iz ciljne grupe Programa za 250 lica u iznosu od 5.000,00KM po jednom nezaposlenom licu što je ukupno iznosilo 1.250.000,00KM. Kao što i sami znate zahvaljujući inicijativi I zalagačkim aktivnostima naše organizacije kao I vašoj podršci od 2007. godine u kontinuitetu, mi smo zaslužni što su žene žrtve porodičnog nasilja uvrštene u ovaj program I zapošljavanja I samozapošljavanja. Javni poziv je bio otvoren 30 dana od dana objavljivanja, a krajnji rok za podnošenje zahtjeva je bio 7. 3. 2022. godine. Vijest o raspisivanju javnog poziva sa detaljima programa objavljena je na sajtu Fondacije "Ženski centar" Trebinje I partnerske organizacije „Lara“ Bijeljina, kao I na našim facebook stranicama. Statistika objave vijesti je bila sljedeća: broj ljudi do kojih je doprla objava – 61.003, interakcija – 17.000, klikova na vezu – 6.796, interakcija sa objavom – 7.001, reakcije na objavu – 109, dijeljenja objave – 26, čuvanja objave – 15, komentari objave – 11, publika: žene – 79,7%, muškarci – 20,3%, Republika Srpska – 89,01%, Federacija BiH – 10,99%. Takođe, kontaktirale smo korisnice usluga i usmeno smo ih obavijestile o raspisanom javnom pozivu i mogućnostima prijave na isti, a za koje smo procijenili da bi mogle biti potencijalne

korisnice sredstava. Uočili smo na analitičkom grafikonu da je broj pregleda naše veb stranice bio najveći u aprilu a krajnji rok za apliciranje po Javnom pozivu je bio 03. April, te je jasno da je potrebno produžiti period za apliciranje na poziv. Dakle, bez obzira na snažnu kampanju koju smo vodili da poziv bude vidljiv, problem je kratko vrijeme za reagovanja na njega što smo i istakli u našem zahtjevu za produžetak roka trajanja Javnog poziva. I pored svih otežavajućih okolnosti dnevno političkih dešavanja, uspjeli smo sa Ministarstvom rada i invalidsko-boračke zaštite RS da naš prijedlog o povećanju sa 5.000 KM na 15.000 KM za samouposlenje i sa 4.000 KM na 8.000 KM za uposlenje, nametnemo Radnoj grupi za razmatranje sa nadom da smo ih dovoljno izlobirali za usvajanje prijedloga.

R.2.Savjetovalište za ekonomsko osnaživanje žena žrtava porodičnog nasilja je proširio načine pružanja pomoći i podrške uz uključivanje i drugih ranjivih kategorija žena.

Predstavnice Fondacije "Ženski centar" Trebinje kao i Fondacija „Lara“ su tokom godine organizovale i nekoliko sastanaka sa predstavnicima jedinica lokalnih samouprava (Trebinje, Bileća, Nevesinje, Gacko, Berkovići, Ljubinje, Lopare, Ugljevik, Zvornik, Bratunac, Milići, Vlasenica, Šekovići, Osmaci i Sokolac). Cilj je bio uspostavljanje saradnje i zajedničko djelovanje na efikasnom ostvarivanju zaštite žrtava nasilja u porodici i zaštite žena žrtava nasilja u partnerskim odnosima, ali i istovremeno upoznavanje predstavnika jedinica lokalnih samouprava o značaju zapošljavanja i ekonomskog osnaživanja žena koje su iskusile nasilje u porodici ili partnerskim odnosima, stavljajući u prvi plan da jedan od razloga zbog kojeg se žrtva najčešće vraća nasilniku je upravo ekonomska nesigurnost i finansijska zavisnost. Rezultat te saradnje je da su ukupno 7 žena sa iskustvom nasilja u porodici zaključile su ugovore o dodjeli granta (četiri uz posredovanje Ženskog centra i tri uz posredovanje „Lare“) preko opštinskih javnih poziva za samouposlenje.

U izvještajnom periodu partnerske organizacije su kroz ekonomsko savjetovalište za žene i djevojke iz ranjivih kategorija pružile pomoć kroz različite oblike za ukupno 342 žena i djevojaka. Fondacija "Ženski centar" Trebinje je pružila ukupno za 57 žena i djevojaka a Fondacija "Lara" za 295.

I to kroz ove vidove podrške: prepoznavanje ličnih kompetencija, pomoć kod pisanje CV, obuka za prvi razgovor sa poslodavcem, pomoć kod izrade biznis plana i posredovanje kod poslodavaca u cilju uposlenja naših klijentica. 91,4% žena iz reda ranjivih kategorija koje su se obratile našim savjetovalištima su dobile najmanje dvije vrste predhodno nabrojanih vidova usluga. Presjek situacije prema podacima Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske za 2021/2022 je, uz napomenu da najveći broj prijava je stigao upravo iz Istočne Hercegovine na prvom mjestu a zatim iz Bijeljinske regije, što je svakako rezultat rada naših savjetovališta:

Program zapošljavanja i samozapošljavanja ciljnih kategorija u privredi u 2021. i 2022. godini			
	UKUPNO PODNEŠENO ZAHTJEVA ŽENA	UKUPNO ODOBRENO ZAHTJEVA ŽENA	UKUPNO ODOBRENO ZAHTJEVA ŽENA
Program zapošljavanja i samozapošljavanja ciljnih kategorija u privredi u 2021.godini - samozapošljavanje	304	109	195

Program zapošljavanja i samozapošljavanja ciljnih kategorija u privredi u 2022.godini - samozapošljavanje	541	315	226
<i>Ukupno 2021 i 2022. godina</i>	845	424	421
Napomena: Po programu ciljnih kategorija u privredi za komponentu zapošljavanje kod poslodavca u momentu podnošenja zahtjeva ne raspolažemo sa podatkom da li poslodavac namjerava zaposliti ženu. Tek u momentu realizacije imamo podatak kojeg je pola zaposleno lice, tako da po Programu ciljni kategorija u privredi u 2021.godini - komponenta zapošljavanje kod poslodavca od ukupno zaposlenih 843 lica 445 su žene, dok je izvještaj za realizaciju programa iz 2022.godine u toku.			

Dakle, ovo je tabela sa izvještajem koliko žena iz reda ranjivih kategorija (seoske žene, žene žrtve porodičnog nasilja, žene žrtve ratnog silovanja, ne zaposlene žene srednje životne dobi) kojima mi pružamo kroz ovaj projekat podršku (kroz ekonomsko savjetovalište) je po gore navedenim programima Vlade (za koje smo se mi izborili da uvrstimo I žene žrtve porodičnog nasilja) zatražilo podsticaje za njihovo samouposlenje kao i uposlenje a koliko njih je dobilo. Dakle tokom 2022. njih 541 je podnijelo zahtjev za samouposlenja od čega je za njih 315 odobreno po 5.000 KM. a poslodavci su kroz ovu mjeru Vladinog posticaja uposlili 226 žena iz reda gore navedenih ranjivih kategorija žena.

R. 3. Najmanje 6 opštine su donijele lokalne operativne planove za prevenciju, sprečavanje i suzbijanje nasilja u porodici u ovim dvijema regijama koji uključuju neke od mjera i/ili aktera koji su relevantni za njihovo ekonomsko osnaživanje.

U okviru ovog rezultata, tokom izvještajnog perioda, u Istočnoj Hercegovini bez obzira na to što su dovedeni pred potpisivanje Lokalni operativni planovi u Trebinju i u Nevesinju nisu potpisani zbog tihe opstrukcij Okružnog tužilaštva Trebinje koje uporno ignoriše, zahtjev lokalnih uprava da se oglase po prijedlogu aktivnosti u njihovoj nadležnosti. Zadnja informacija iz gradske uprave Trebinje je da će se bez obzira na ne izjašnjavanje Okružnog tužilaštva, pozvati svi subjekti zaštite da potpišu usaglašeni tekst i da na taj način LOP postane operativan. Fondacija "Lara" je potpisala LOP u dupo više opština od planiranog broja, i to su: Sokolac, Zvornik, Lopare i Ugljevik (umjesto u 2 opštine potpisano je u 4). U suštini, mi smo sa partnerskom organizacijom "Lara", svaka za svoju regiju, praktično izradile Lokalne operativne planove umjesto tih opština (a one su ih prihvatile kao svoje) na principima modela koje su izgradile ženske organizacije u cilju rješavanja prevencije, sprečavanja i suzbijanja nasilja u porodici, od strane lokalnih zajednica u pilot regiji Biljenine i Istočne Hercegovine.

“Izgradnja kapaciteta VI”

podržano od

OAK/Trag fondacija

Projektni cilj 1. je doprinjeti poboljšanju kvaliteta života žena i djece u Bosni i Hercegovini sa akcentom na nasilje u porodici.

Tokom 2022. godine Fondacija Ženski centar je pružila ukupno 326 intervencija za 57 žena, 9 djevojaka i 3 muškarca i to kroz:

- psihosocijalnu podršku- 182 intervencije
- grupe samopomoći -40 intervencija
- institut "osoba od povjerenja" -47 intervencija
- omogućavanje besplatne pravne pomoći- 31 intervencija
- SOS aplikaciju-26 intervencije

Savjetovanište za ekonomsko osnaživanje je pružilo informaciju, pomoć kod pisanja biznis plana, pomoć kod pisanja CV-a, pomoć kod pripreme za prvi razgovor sa poslodavcem i posredovanje kod uposlenja za ukupno 186 osoba i to:

- 157 žena
- 27 djevojaka
- 2 muškarca

Oni su ukupno dobili 498 intervencija.

Uz to 64 djevojke i 19 muškaraca/mladića je dobilo od Ženskog centra informacije o školama koje imaju programe za školovanje odraslih.

S tim u vezi, većina žrtava porodičnog nasilja ali i drugih ranjivih skupina žena (siromašne, Romkinje, seoske žene, ne zaposlene žene srednje životne dobi 45+, žene žrtve ratnog silovanja) je koristila više puta iste vrste podrške kao i više vrsta podrške. Ženski centar je pružio i podršku kod zdravstvenog zbrinjavanja ali i kod dijeljenja hrane i garderobe ugroženim kategorijama stanovništva.

U izvještajnom period publikovali smo istraživanje “Femicid u republici Srpskoj, rasprostranjenost, razumjevanje i sudska praksa” koje možete pronaći i na srpskom (<https://zenskicentar.org/wp-content/uploads/2022/07/Femicid-u-Republici-Srpskoj.pdf>) i na engleskom jeziku (<https://zenskicentar.org/wp-content/uploads/2022/07/Femicide-in-the-Republic-of-Srpska.pdf>) na našoj veb stranici www.zenskicentar.org. To je prvo i za sada jedino istraživanje u BiH na temu femicida. Takođe smo uradili i istraživanje “Analiza stavova profesionalaca o efikasnosti Zakona o zaštiti od nasilja u porodici i Krivičnog zakonika Republike Srpske” takođe na srpskom (<https://zenskicentar.org/wp-content/uploads/2022/02/Istrazivanje-CFLI-srpski.pdf>) i engleskom (<https://zenskicentar.org/wp-content/uploads/2022/02/ISTRAZIVANJE-CFLI-ENGL.pdf>) jeziku koje možete pronaći na našoj veb stranici www.zenskicentar.org.

Na našoj veb stranici nalazi se cijela lista ekspertica-žena i djevojaka čiju ekspertizu na taj način dodatno pravimo vidljivim.

Uspjeli smo da sa Grad Trebinjem potpišemo Ugovor o saradnji na realizaciji projekta izgradnje sigurne kuće, gdje će Grad da obezbjedi (odnosno već je uplanirao u svoj budžet sredstva u iznosu od 50.000 KM) za njenu izgradnju, zemljište, infrastrukturu i dozvole.

Naša predstavnica se izborila, kao članica Radne grupe za izradu novog Porodičnog zakona RS, za ove tri stavke da se uvrste u novi Porodični zakon RS koji postaje pravosnažan u septembru 2023.:

- da kod razvoda zbog nasilja u porodici se izbacij medijaca
- da uslijed seksualnog zlostavljanja roditelj počinitelj trajno gubi roditeljsko pravo
- da je CZSR obavezan da pokrene vanparnični postupak oduzimanja roditeljskog prava kod saznanja o elementima seksualnog zlostavljanja djece od strane roditelja.

Projektni cilj 2.: Izgradnja kapaciteta fondacije Ženski centar Trebinje, kako finansijski tako i institucionalna, u cilju njenog osnaživanja za rad na prevenciji i podršci žrtvama porodičnog nasilja kao i ekonomskog osnaživanja žena iz reda ranjivih kategorija na području BiH.

Tokom izvještajnog perioda uz podršku naše organizacije PZ "Smokviuca" je izvršila sadnju 100 sadnica masline kako bi smo dodatno obogatili ponudu Zadruga. Imali smo posjetu Profesora Prgometa plantaži kao i odlazak na studijsko putovanje u Italiju gdje smo napravili odlične kontakte sa proizvođačima masline i smokve kao i sa institucijama i njihovim Ministarstvom.

Nabavili smo generator za sirće a na dobrom smo putu da nabavimo i kazan za spremanje džema i pekmeza.

I ove projektne godine kao i svake druge, angažovane su spoljne evaluatorska i revizorska kuću za izradu izvještaja. Dakle, svake projektne godine, imamo dokumentaciju koja je pokazatelj uspješnosti našeg rada kako finansijskog tako i aktivističkog.

“Mrežna platforma aktera iz institucija subjekata zaštite, ženskih organizacija i pojedinki za borbu i prevenciju nasilja u porodici u Republici Srpskoj”

podržano od

Kanade preko Kanadskog fonda za lokalne inicijative

Projektni cilj: Povećana vidljivost i omogućena dostupnost ekspertize aktivistica skupljene radom na terenu, iz ženskog NVO sektora i pojedinki koje rade u oblasti nasilja u porodici, subjektima zaštite kako bi bile inkorporirane u institucionalni odgovor na nasilje u porodici u RS.

Ovaj projekat je doprinjeo da žrtve porodičnog nasilja imaju olakšan pristup kako direktno organizacijama (edukovano 20 lokalnih organizacija širom RS) geografski tako i informacijama koje su sada objedinjene na jednom mjestu-našoj veb platformi! S druge strane, doprinjeli smo dodatnoj senibilizaciji i povećanju nivoa znanja kod profesionalaca iz reda subjekata zaštite u dijelu maksimalne upotrebe novousvojenog

zakonskog okvira u korist žrtve. I na kraju povećanjem vidljivosti ekspertkinja iz NVO-a i pojedinki kroz neformalnu mrežnu platform, doprinosimo da se inkorporira u sistem ekspertiza aktivistkinja.

Ostvareni rezultati:

- Povećana vidljivost i stručnost aktivistkinja okupljenih na terenu, iz ženskog nevladinog sektora i pojedinaca koji rade na polju nasilja u porodici, kako bi se uključili u institucionalni odgovor na nasilje u porodici u RS. Olakšan pristup informacijama o nasilju u porodici od značaja (kao što su zakonakoni, publikacije) za žrtve porodičnog nasilja u RS.
- 20 lokalnih organizacija širom RS su izgradile svoje kapacitete za pružanje podrške ženama i djeci žrtvama porodičnog nasilja kod pisanja zahtjeva za izricanje hitnih mjera zaštite i mjera zaštite. Rezultat je upoznavanje 100 relevantnih predstavnika domaćih i međunarodnih organizacija/institucija sa efektivnošću zakonodavstva koje se bavi nasiljem u porodici u RS, kao i sa mjerama politike.
- Rezultat je da će najmanje 100 profesionalaca iz sistema zaštitnih subjekata iz cijele RS usvojiti nova znanja i vještine, koje su nastale kao ekspertiza dugogodišnjeg rada aktivistkinja (pojedinaica i ženskih organizacija) na polju nasilja u porodici.

Sproveli smo ove aktivnosti:

- Preko naše redizajnirane veb stranice promoviramo neformalnu mrežu žena ekspertkinja (iz ženskog NVO sektora ali i pojedinki) kroz, za tu namjenu uspostavljenju platformu.

Takođe smo na veb stranici, u okviru platforme uspostavili smo ažurirane informacije o postojećem zakonodavnom okviru RS kao i druge informacije/publikacije koje se tiču oblasti nasilju u porodici.

- Održali smo dvije dvodnevne radionice za ukupno 20 predstavnica ženskih organizacija čiji fokus nije bio na nasilju u porodici a koje zajedno pokrivaju geografsko područje cijele RS.

Izradili smo i distribuisali tim lokalnim organizacijama 5000 informativnih letaka namjenjenih žrtvama porodičnog nasilja.

Uradili smo istraživanje sa "policy" dokumentom o efikasnosti zakonodavnog okvira sa novinama (Krivični zakon RS i Zakon o zaštiti od nasilja u porodici RS) i sa preporukama.

Ovo istraživanje smo publikovali u 500 primjeraka i podjelili lokalnim i međunarodnim organizacijama/institucijama kao i subjektima zaštite u RS, za njih 100.

- Održali smo pet jednodnevnih edukacija sa istom temom: "Documenting domestic violence and risk assessment" za po 20 odnosno ukupno 100 subjekata zaštite (policiju, centre za socijalni rad, pravosuđe, domovi zdravlja, obrazovne institucije) o novinama u zakonodavnom okviru koji reguliše oblast nasilja u porodici u RS i njegovoj efikasnijoj primjeni.

„Jačanje institucionalne podrške za zaustavljanje rodno zasnovanog nasilja – faza II“

podržano od

Kvinna till Kvinna kroz partnerstvo sa Fondacijom “Lara”

Opšti cilj projekta je unaprijeđen pristup pravdi za žrtve rodno zasnovanog nasilja kroz dosljednu primjenu postojećih i uvođenje novih standard postupanja policije, tužilaštva i drugih službi zaštite i proširene usluge podrške od strane ženskih organizacija.

Tokom izvještajnog perioda partner na projektu fondacija “Ženski centar” Trebinje sprovela je ove aktivnosti:

Institut “osoba od povjerenja”

U izvještajnog period omogućeno nam je da uz postojeću “osobu od povjerenja” psiho-terapeutkinju u superviziji, Branku Pejović Petković, uključimo još jednu osobu da pruža ovaj vid podrške ženama žrtvama porodičnog nasilja. Naš prvi izbor bila je pravica Vera Bulut (koju smo i angažovali od 01.01.2022.) koja je zbog zdravstvenih razloga morala da odustane krajem januara, pa smo od 01.02.2022. godine angažovale psihologinju koleginicu Ljiljanu Špuran Knežević. Dakle, kolegнице su tokom izvještajnog perioda pružile ukupno 47 intervencija za ukupno 15 žena žrtava porodičnog nasilja.

Grupe samoopomoći

U period od marta zaključno sa septembrom održano je 6 sastanaka grupe za samoopomoć koju je vodila kolegнице psihologinja Ana Radišić koja je predhodne godine prošla obuku za rad sa žrtvama kroz “grupe samoopomoći” koju je održala fondacija “Lara” kao i psihološkinja Branka Pejović Petković. Naime, od naših korisnica, obrazovana je grupa od 8 žena i to 2 iz Trebinja, dvije iz Nevesinja, jedna iz Gacka, 2 iz Bileće i jedna iz Berkovića. Sastanci “grupe za samopomoć” održani su u Trebinju:

- 19.03.2022.

-18.08.2022.

-10.09.2022.

-20.09.2022.

-21.09.2022.

Najveći problem nam se pokazao transport ovih žena jer nijedna od ovih žena nije imala vozilo. Naša organizacija je u ranijim godinama redovno koristila ovaj vid rada sa žrtvama porodičnog nasilja jer se pokazao veoma efikasan za žene žrtve na izgranji njihovog samopouzdanja. Tako da je i za ovu grupu evidentan rezultat u vidu vraćanja poljuljanog samopoštovanja i samopouzdanja, u periodu od 7 mjeseci, koliko se sa njima radilo kroz “grupe samoopomoći”.

“Partnerstvo za majke i bebe”

podržano od

Fond za Zapadni Balkan i EU kroz partnerstvo sa NVO “Građanski glas Crne Gore” iz Budve

Fondacija Ženski centar Trebinje je kroz gore navedeni projekat Gradu trebinju donirala jednu klupu za dojenje i presvlačenje beba kao partner na projektu nevladine organizacije Glas javnosti Crne Gore iz Budve.

Fond za brigu

podržano od

Trag Fondacije

Naša organizacija fondacija "Ženski centar" Trebinje je odlučila da Fond za brigu iskoristi za odlazak u Sloveniju kako bi boravkom u prirodi i sa životinjama, kao i odlaskom na plažu u Hrvatsku, se opustili, izbacili negativnu energiju koja se nagomilala i "napunili baterije" za dalji rad. S obzirom da radimo sa žrtvama porodičnog nasilja i drugim ranjivim kategorijama žena, uglavnom slušamo teške i tužne priče i zajedno sa njima se borimo na njihovom rješavanju, ali ujedno te priče i sami preživljavamo bez obzira na profesionalan odnos, što svakako dovodi do sagorijevanja na poslu. Da bi smo se zaštitili, koristimo razne metode psihoterapeuta (pojedinačni, grupni rad, pisho drame) kao i Tellignton TTuouch metod, jahanje kao i boravak u prirodi uključujući i more kao dio podrške našim aktivisticama/ima kako ne bi došlo do sagorjevanja na poslu. Koristimo svaku priliku koja se ukaže da nam omogućimo taj neki oporavak od visoke razine stresa kome smo svakodnevno izloženi. Jako smo Vam zahvalni na ovoj mogućnosti koju pružate jer je vrlo malo donatora koji prepoznaju ovu potrebu aktivistica koje rade na ovako teškim pitanjima kao što su pitanja kojim se bave ženske organizacije. Samo one organizacije koje dobijaju podršku da nešto urade i za svoje aktivistice/te a ne samo za druge, mogu da očuvaju zdravlje svojih članica/ova i volonterki/ra .

Fond za konsultacije

podržano od

Trag Fondacije

Zahvaljujući podršci Trag Fondacije naša organizacija je dobila višednevnu stručnu uslugu od konsultantice, ekspertkinje za smokvarstvo, gđe Ive Prgomet koja je i koautor literature koju smo takođe dobili. Ovo je bilo jako značajno za dalji rad i razvoj zadruge jer smo dobili niz savjeta ne samo za uzgoj već i za preradu kao i za opremu.

“Kampanja za prikupljanje sredstava za sigurnu kuću”

podržano od

Trag Fondacije

Zahvaljujući podršci Trag Fondacije omogućena nam je kampanja za prikupljanje sredstava za izgradnju sigurne kuće. Jako važno je napomenuti da smo taj period iskoristili najviše tokom 16 Dana aktivizma za zagovaračke aktivnosti.

Fond za zajedničko pisanje projekta

podržano od

Trag Fondacije

Fondacija "Ženski centar" Trebinje je iskoristila mogućnost angažovanja konsultantkinje za pisanje projekta na sedamnaesti krug grantova Fonda Ujedinjenih nacija za demokratiju (UNDEF) koji se nalazi na linku: [Applying for an UNDEF project grant and selection process | Democracy Fund](#) koji je bio otvoren od 01.11.2022. do 30.11.2022. Za potrebe pisanja ove koncepcije angažovali smo konsultatkinju Ivonu Gvozdrenović (Ivona Gvozdrenović PR IDM CONSULTING) koja je nama i partnerskoj organizaciji pomogla da naš koncept projekta , radnu verziju , uskladimo u potpunosti sa kriterijima pisanja UNDEF-a. Pomogla nam je da bolje razumijemo njihov koncept i da ga usvojimo! Partnersku organizaciju smo izabrali na osnovu naše teme koju smo osmislili i koja je bila prepoznata i od partnera kao izuzetno dobra i kvalitetna. Partner na tom projektu nam je "Preduzetnice IN" sa sjedištem u Sarajevu (www.poduzetnice.ba). Nama je bilo jako korisna podrška koju smo dobili od gospođice Ivone, bez obzira na ishod same aplikacije, jer nam je pomogla da sagledamo koncept iz ugla donatora, u ovom slučaju UNDEF-a kao i da usvojimo neke alate koje do sada nismo koristile.

Fond za studijske posjete

podržano od

Trag Fondacije

Fondacija "Ženski centar" Trebinje je iskoristila mogućnost fonda za studijske posjete za posjetu italijanskoj organizaciji Comunita Progetto Sud Onlus koja pokriva broj stanovnika koliko ima regija Istočne Hercegovine cca 70.000 stanovnika. Ono što je fascinantno je razvijenost te organizacije koja u okviru svog rada ima više centara (centar za liječenje osoba od narkotika, centar za žrtve porodičnog nasilja, centar za mlade mame maloljetnice koje su odbačene od svojih porodica, centar za osobe sa mentalnim problemima, centar za osobe sa posebnim potrebama). I oni imaju zadrugu socijalnog karaktera u okviru koje ih drugi angažuju za kanapeje koje uglavnom prave od proizvoda sa svog ogromnog imanja koje je posađeno sa plantažama masline kao i drugih kultura voća i povrća. Na tom imanju imaju i 2 objekta a u njemu rade osobe sa posebnim potrebama i sa mentalnim problemima. Fascinantna je njihova energija kao i sve ono što su prolazili u svom 50-ogodišnjem postojanju i kroz šta još uvijek prolaze. Naime imali su sukob sa Koza Nostrom koji do danas nije riješen (dobili su njihovu zaplijenjenu imovinu na korištenje što je kod mafije izazvalo bijes i želju za odmazdom uključujući i napade sa oružjem). One su podjelili svoja iskustva sa nama i svoj razvojni put gdje smo pronašli dosta dodirnih tačaka, najviše u konceptualnom dijelu viđenja i razvoja naših organizacija. Oduševljeni smo njihovom hrabrošću i istrajnošću kao i ostvarenim rezultatima. Naravno dogovorili smo buduću saradnju i čim nam se ukaže prilika svakako ćemo je iskoristiti. Mi smo bili smješteni u Cosenzi, prijelepom gradiću u regiji Calabrijii koja je inače jako slična našoj regiji po klimi, kulturama voća i povrća, temperamentu ljudi, gastronomiji, obilju kulturnih i

istorijskih znamenitosti, ekološkoj vodi, zemlji i vazduhu a i oni su najnerazvijenija regija Italije kao što smo mi B&H. S tim da su oni daleko ispred nas u razvoju te bi njihovo iskustvo u plantažnom uzgoju smokve i masline bili neprocjenjivi za nas i to je nešto na čemu ćemo raditi u narednom periodu. Naišli smo na fenomenalan doček i organizaciju, mi nismo ništa trebali plaćati unaprijed već na licu mjesta, sve su nam oni rezervisali i to zaista na visokom nivou. Naš put trajao je od ranih časova 28.11.2022. do ranih časova 03.12.2022. kada smo se vratili u Trebinje. Tokom puta nismo imali bilo kakvih problema, naprotiv svi smo se vratili prepuni pozitivnih utisaka. Kao anegdota navela bi da nas dvije stvari nisu mogle zaobići, čak ni na ovom putovanju u Italiju a to su mediji i degustacija vina. Njihova TV stanica RAI nas je snimila u okviru dokumentarnog priloga koji su snimali godinu dana o njihovom privredniku koji ima možda i najveći rasadnik u Italiji a koji smo mi posjetili. Druga stvar je degustacija vina iz Calabrije koja je organizovana u čast 40 vinara i maslinara iz te regije gdje su neki od njih dobili zlata na sajmu u Milanu a mi smo bili pozvani kao počasni gosti.

“Promocija SOS aplikacije za žrtve porodičnog nasilja u B&H”

podržanog od

Ambasade Francuske u B&H

Projektni cilj je promocija inovativnog kanala komunikacije između 13 ženskih organizacija pružaoca podrške njihovih korisnica žena i djece žrtve porodičnog nasilja putem SOS aplikacije za pametne telephone na području cijele Bosne i Hercegovine.

U toku izvještajnog perioda naša organizacija “Ženski centar” Trebinje sprovela je kampanju sa kojom smo predstavili SOS aplikaciju široj javnosti kao i žrtvama porodičnog nasilja preko informativnih letaka, u skladu sa planiranim projektom. Prvo smo osmislili sadržaj sa upustvom za korišćenje aplikacije nakon čega smo isti dostavili štampariji da nam uradi dizajn i štampu. Nakon štampanja materijala iste smo prosljedili na 12 adresa partnerskih organizacija. Svaka organizacija je dobila po 300 komada letaka koje je dalje distribuisala do žrtava porodičnog nasilja preko svojih prijemnih kancelarija ali i preko policijskih stanica i centara za socijalni rad u svojim sredinama. Korisnici projekta su žrtve porodičnog nasilja. Najveće postignuće ovog projekta da smo teritorijalno pokrili cijelu Bosnu i Hercegovinu i da smo putem dijeljenja materijala preko svih 13 organizacija uspjeli da informišemo 4.000 korisnica, žrtava porodičnog nasilja i tim dodatno povećali vidljivost ove SOS aplikacije.